

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 17. maí 2016

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á lögum um brunavarnir, 669. mál

Samtök atvinnulífsins og SVÞ - Samtök verslunar og þjónustu vísa til erindis umhverfis- og samgöngunefndar Alþingis, dags. 4. maí sl., þar sem óskað er umsagnar samtakanna um frumvarp til laga um breytingu á lögum um brunavarnir, nr. 75/2000, með síðari breytingum, 669. mál. Samtökin skila sameiginlegri umsögn um frumvarp þetta.

Í almennum athugasemdum við frumvarpið kemur fram að megintilgangur þess er að undirbúa innleiðingu á tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2014/34/ESB frá 26. febrúar 2014 um samræmingu laga aðildarríkjanna varðandi búnað og verndarkerfi sem eru ætluð til notkunar í hugsanlega sprengifimu lofti.

Í tilskipuninni, sem innleiða á, er gildissvið hennar afmarkað með 7 tölusettum liðum (a. – g.) þar sem m.a. kemur fram að hún nái ekki til búnaðar á heimilum, lækningatækja og flutningatækja. Samtökin telja mikilvægt að samsvarandi afmörkun verði gerð í íslenskum lögum en það ekki einungis eftirlátið ráðherra í reglugerð. Lagt er til að frumvarpinu verði breytt í þá veru,

Samtökin benda á að í frumvarpinu er kveðið á um heimildir til að fela faggiltum skoðunarstofum tiltekin eftirlitsverkefni en útvistun verkefna frá hinu opinbera til sjálfstætt starfandi aðila, á þeim sviðum þar sem einkaaðilar geta annast slík verkefni, er eitt af baráttumálum samtakanna. Því styðja samtökin allar aðgerðir sem falla í þá átt að stuðla að aukinni útvistun verkefna frá hinu opinbera. Í þessu samhengi benda samtökin á að faggiltar skoðunar- og prófunarstofur starfa eftir ströngum kröfum alþjóðlegra staðla um hlutleysi, verkferla og samræmi í framkvæmd verka. Faggiltar stofur hafa starfað hérlendis í tvo áratugi, s.s. á sviði bifreiðaskoðana, matvælskoðana, rafskoðana, skipaskoðana og löggildinga mælitækja auk markaðsgæslu. Faggiltar skoðunarstofur hafa því fyrir löngu sannað gildi sitt sem öruggur og hagkvæmur kostur á sviði eftirlits. Þrátt fyrir að starfsemi faggiltra fyrirtækja grundvallist á ströngum skilyrðum og aðhaldi með starfseminni þá virðist sem brotalöm sé hvað varðar eftirfylgni stjórnvalda með þeim kröfum sem á þeim hvíla á þessu sviði.

Í þessu samhengi benda samtökin á að víða er í frumvarpinu vísað til svokallaðs samræmismats og tilkynnta aðila, s.s. í b-lið 1. gr. svo dæmi sé tekið, án þess þó að í frumvarpinu sé gerð grein fyrir hvort íslensk stjórnvöld séu til þess bær að annast þau verkefni. Að mati samtakanna er uppi óvissa um hæfi innlendra stjórnvalda til að hafa eftirlit með og annast stjórnsýslu varðandi tilkynnta aðila og samræmismat. Athugasemd þessari til frekari stuðnings vísast hér m.a. til fullyrðinga á bls. 331-332 í frumvarpi til fjárlaga fyrir árið 2015 þar sem segir eftirfarandi: „*Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytið vinnur nú að aðgerðaáætlun til að endurskoða frá grunni starfsemi faggildingar á Íslandi enda liggur fyrir að það mun þurfa verulegt átak á næstu árum til að koma málefnum faggildingar á Íslandi í gott horf. Sviðið uppfyllir ekki nokkrar grundvallarkröfur sem gerðar eru til faggildingar samkvæmt Evrópureglum og er framlagi þessu ætlað að tryggja þá þætti í starfsemi stofnunarinnar.*“ Benda samtökin á að enn hefur ekki verið gengið í það verk koma þessum málefnum í fullnægjandi horf og því má ætla að sama óvissa sé uppi um hæfi stjórnvalda á þessu sviði líkt og þegar umrætt frumvarp til fjárlaga var lagt fram.

Samtökin vekja athygli nefndarinnar á að skyldur stjórnvalda á sviði faggildingar grundvallast m.a. á ákvæðum reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 765/2008 frá 9. júlí 2008 um kröfur varðandi faggildingingu og markaðseftirlit í tengslum við markaðssetningu á vörum og niðurfellingu reglugerðar

(EBE) nr. 339/93. Reglugerð þessi var felld inn í samninginn um Evrópska efnahagssvæðið með ákvörðun Sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 126/2012 frá 13. júlí 2012. Reglugerðin leggur ýmsar skyldur á herðar stjórnvalda s.s. þá skyldu að undirgangast svokallað jafningjamat, sbr. 10. gr. reglugerðarinnar, en með matinu er sannreynt og staðfest að faggildingarstofur aðildarríkja EES-samningsins starfi að faggildingarmálum líkt og aðrar faggildingarstofur ríkjanna. Hins vegar hefur hin íslenska faggildingarstofa, þ.e. ISAC, enn ekki undirgengist jafningjamat og því uppfyllir íslenska ríkið ekki kröfur áðurnefndar reglugerðar nr. 765/2008. Því eru faggildingar frá ISAC teljast ekki gildar faggildingar og ekki unnt að byggja á þeim sem slíkom. Að sama skapi er ekki unnt að byggja ákvarðanir tilkynnta aðila á faggildingunni frá ISAC. Að sama skapi er því álitamál hvaða gildi samræmismat hefur á grundvelli stjórnsýslu faggildingar hér á landi.

Er því ljóst að starfsemi ISAC sem og ákvarðanir stofunnar, s.s. er varða tilkynnta aðila líkt og fjallað er um í frumvarpinu, er dæmd til þess að vera marklaus verði starfsemi ISAC ekki komið í rétt horf og kröfur reglugerðar nr. 765/2008 uppfylltar. Þessu til viðbótar má draga þá ályktun að opinbert markaðseftirlit uppfylli ekki að öllu leyti kröfur sem gerðar eru til þess á grundvelli EES-gerða og því er uppi verulegt álitamál um lögmæti þess við núverandi ástand.

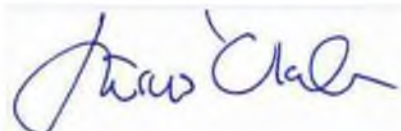
Því gagnrýna samtökin að í frumvarpi þessu séu lögð til ákvæði um eftirlit sem ekki stenst að óbreyttu þær kröfur sem til þess eru gerðar. Eins og fram kemur í almennum athugasemdum við frumvarpið, og áður hefur verið vísað til, er tilgangur frumvarpsins að undirbúa innleiðingu á tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2014/34/ESB. Telja samtökin að slík innleiðing mun ekki nást fram á meðan enn hafi ekki verið innleiddar þær kröfur sem gerðar eru til stjórnsýslu faggildingar og að stjórnvöld tryggji að ISAC undirgangist áðurnefnt jafningjamat. Þar til mun starfsemi faggildingaryfirvalda hér á landi vera marklaus sem og þau ákvæði frumvarpsins sem kveða á um starfsemi tilkynnta aðila og samræmismat. Til að tryggja markmið frumvarpsins á þessu sviði þarf því að tryggja eftirfylgni íslenska ríkisins með þeim samningsskuldbindingum sem á því hvílir vegna aðildar að Evrópska efnahagssvæðinu.

Er framangreindum athugasemdum samtakanna hér með komið á framfæri við umhverfis- og samgöngunefndar Alþingis og gera samtökin að öðru leyti ekki frekari athugasemdir við fyrirleggjandi frumvarp. Samtökin áskilja sér þó rétt til að koma frekari athugasemdum á framfæri á síðari stigum og lýsa sig um leið reiðubúin til að funda um efnið sé þess óskað af hálfu nefndarinnar.

Virðingarfyllst,

f.h. Samtaka atvinnulífsins

f.h. SVÞ – Samtaka verslunar og þjónustu